

Spravodlivosť

Snáď na ničom nám ľuďom nezáleží tak veľmi ako na spravodlivosti a dobre. Aby sme to upresnili, na spravodlivosti voči nám a na dobre, ktoré sa má diať naproti nám. Sme ale oveľa povolnejší a menej starostliví v tom, akú spravodlivosť a súd činíme naproti iným ľuďom, a aké dobro konáme voči druhým. Nikoho netreba presviedčať o tom, že medzi ľuďmi, v spoločnosti, ako dnes, tak aj v dejinách ľudstva, sa dialo a deje množstvo nespravodlivosti a zla. Veľmi ľahko vieme rozpoznať nespravodlivosť a zlo, a sme na to citliví. Jedna z právoplatných otázok znie: Prečo existuje zlo a nepravosť? Odpoveď ponúka Písmo, Biblia. Nepravosť a zlo úzko súvisia s hriechom. Hriech ako taký je porušením Božej vôle zjavenej ľuďom na to, aby ju poslúchali a riadili sa podľa nej.

Okolo hriechu a spravodlivosti sa točia celé dejiny ľudstva. Boh požaduje od človeka dokonalú spravodlivosť. Aj ľudia od seba navzájom očakávajú férové jednanie. Človek to ale nezvláda, činí nepravosť a zlo naproti druhým ľuďom, hreší voči Bohu. Mnohí ľudia si o sebe falošne myslia, že sú dobrí alebo spravodliví. Je to preto, lebo seba merajú iným metrom než druhých ľudí, ktorých často považujú vo svojom srdci za zlých alebo nespravodlivých. Aj keby dokázali seba merať takým istým metrom ako druhých, stále ten meter nie je Boží meter, ale ľudský. Ľudský meter spravodlivosti a dobra je relatívny a je subjektívny. Mení sa od štátu k štátu, od kultúry ku kultúre, od človeka k človeku, a dokonca sa mení aj v čase. Boží meter je absolútny a objektívny, nemení sa. Otázka hriechu a spravodlivosti je otázkou života a smrti a preto je životne dôležitá. Boh od človeka požaduje dokonalú spravodlivosť. Dokonalá spravodlivosť dostáva za odmenu požehnanie a večný život, život v Božej prítomnosti, sláve a láske, pravde a svetle. Naopak nedokonalá spravodlivosť na strane človeka, čo je pred Bohom nespravodlivosťou, dostáva ako mzdu zlorečnenstvo a smrť, večné odlúčenie od Boha, večné zatratenie. Preto je pre človeka životne (najživotnejšie ako je len možné, vzhľadom na večnosť) dôležité stať sa spravodlivým.

Mnoho ľudí sa domnieva, dokonca aj mnohí z tých, ktorí sa považujú za veriacich kresťanov, že Božie odpustenie a milosť spočíva v tom, že Boh zľaví zo svojich absolútnych požiadaviek na spravodlivosť človeka, aby človek mohol obstať. Podvedome si človek predstavuje nejakú laťku, ktorou niektorí vstúpia, a iní nevstúpia do večnosti. Takto to ale nie je, o čom sa môžeme sami presvedčiť v Písme. Iní si myslia, že je potrebné mať viac dobrých než zlých skutkov, čím sú tie zlé vyvážené, a že takto človek pred Bohom obstojí. Ani takto veci nestoja pred Bohom. Oba tieto bežné názory ľudí majú pôvod v úprimnom poznaní, že nikto z nás nie je bezhriešne dokonalý. Z toho sa rodí falošná viera, že Boh, pretože je milostivý, a pretože my nie sme bezhriešne dokonalí, zľaví zo svojich požiadaviek, lebo ináč by nikto neobstál. Toto nie je viera, ku ktorej nás vedie Písmo. Preskúmajme to z Písma sami.

Božia dokonalá spravodlivosť spočíva v tom, že Boh potrestá každý, aj ten najnepatrnejší hriech, pričom Boží súdny výrok znie: „Odplata za hriech je smrť!“ (Rimanom 6:23). Pritom nás Písmo nenecháva na pochybách, a oznamuje nám, že každý jeden človek v celej histórii ľudstva zhrešil, a teda „všetci zhrešili“ (Rimanom 3:23, 5:12). Ak by Boh nepotrestal každý hriech, nebol by spravodlivý. Boh však nemôže zaprieť sám seba, je pravdivý a je aj dokonale spravodlivý. Ako potom môže byť milostivý a odpúšťať? Jedine tak, že hriech človeka potrestá na niekom, kto je bez hriechu, ale z lásky k ľuďom sa dobrovoľne podujme zobrať na

seba naše hriechy, hriechy tohto sveta, a strpieť trest smrti za hriech, stať sa zástupnou obeťou, obeťou za hriech. Týmto niekým je Bohom poslaný Boží Syn, Spasiteľ, Pán Ježiš Kristus, Baránok Boží. Skúmajme v Písme, ako sa človek môže stať spravodlivým.

Vlastná spravodlivosť – spravodlivosť zo zákona

Obsah ľudskej *spravodlivosti* deklaruje Boží zákon. Boží zákon je dobrý, svätý a spravodlivý a dokonale vyjadruje Božie požiadavky na náš spravodlivý život. Každý, kto by naplnil celý Boží zákon, stal by sa spravodlivým, a síce *spravodlivým zo skutkov zákona*, čiže *spravodlivým z vlastných skutkov, spravodlivým zo zákona*. Takýto človek by sa mohol postaviť pred Boha a obhájiť sa *vlastnou spravodlivosťou*. Boh by mu musel ako *mzdu* vyplatiť *večný život*.

Lebo Mojžiš píše o spravodlivosti zo zákona, že človek, ktorý by to učinil, bude tým žiť
(Rimanom 10:5)

A zákon nie je z viery, ale vraj: Človek, ktorý to všetko učinil, bude tým žiť.
(Galaťanom 3:12)

Problém teda nie je na strane zákona, ale na strane človeka (Rimanom 7:7–14). Človek sa rodí porušený a pod mocou hriechu. Hriešnym je už od narodenia (Žalm 51:7). Aj spravodlivosť „spravodlivého“ je pred Bohom nepravosťou (Izaiáš 64:6). Človek má neobrezané srdce, a všetko zlo vychádza zvnútra ľudskeho srdca (Marek 7:18–23). Písmo nás jasne a jednoducho učí, že zákon nemôže dať milosť a život. Zákon nám iba poukazuje na našu neposlušnosť a odkrýva náš hriech, naše nepravosti. Tým pádom nás rukolapne usvedča z toho, že potrebujeme spasenie (záchranu, vyslobodenie) z hriechu a moci hriechu.

Pretože zo skutkov zákona nebude ospravedlnené pred ním niktoré telo, lebo skrze zákon poznanie hriechu.
(Rimanom 3:20)

Osteň smrti je hriech, a moc hriechu je zákon.
(1. Korintňanom 15:56)

Lebo všetci, koľko ich len je zo skutkov zákona, sú pod zlorečenstvom. Lebo je napísané, že zlorečený je každý, kto nezotrúva vo všetkom, čo je napísané v knihe zákona, aby to činil.
(Galaťanom 3:10)

Zákon nám predkladá *dve cesty* a *dve mzdy*: (1) *dokonalú poslušnosť*, ktorá obdrží *požehnanie a život*, (2) *nepolušnosť*, ktorá obdrží *zlorečenstvo a smrť* – a káže nám vyvoliť si život. Aj keď sa s radosťou rozhodneme pre poslúchanie a napĺňanie zákona, nebudeme ho môcť naplniť celý. Aj tá najnepatrnejšia neposlušnosť znamená úplnú neposlušnosť. V tom spočíva zlorečenstvo zákona.

Lebo ten, kto by zachoval celý zákon a klesol by v jednom prikázaní, previnil sa proti všetkým.
(Jakub 2:10)

Čítajme pozorne, čomu nás učí Božie slovo v liste Rimanom v kapitole 7 vo veršoch 1–6. Zákon je tu personifikovaný (zosobnený) ako dokonalý manžel. Požaduje od nás (my sme personifikovaní ako manželka) dobré, dokonalé, a právoplatné veci, chce, aby sme boli tak dokonalí ako on je dokonalý, na čo má ako manžel plné právo. My ako manželka sme však toho nie schopní. Manžel-zákon nás teda právoplatne trestá, tým trestom však je večné zatratenie. Pretože pred Bohom neexistuje rozvod v žiadnom inom prípade, než v prípade fyzickej smrti jedného z partnerov, našou jedinou záchranou je zomrieť tomuto manželovi, pretože zákon nezomiera (Matúš 15:8). Nijako inak nemôžeme byť pripojení novému manželovi, iba ak zomrieme zákonu. Tým manželom, ku ktorému potrebujeme byť pripojení, aby sme mali život, je Kristus. Ako môžem zomrieť zákonu? Iba tak, že som skrze vieru zomrel spolu s Kristom na kríži (Rimanom 6:8, Kolosanom 3:3).

Ako sme sa vôbec pod zákon dostali? Pod zákon sme sa dostali dvojakým spôsobom. V dejinách si Boh vyvolil svoj ľud, s ktorým špeciálne zaobchádzal, a síce Izrael. Tento ľud dostal explicitne (výslovne) zjavený Boží zákon vo forme Mojžišovho zákona. Tento ľud mal priniesť Božie zjavenie ostatným národom, avšak zúfalo zlyhal. Boh ho vzal na zodpovednosť. Ostatné národy, ktoré Písmo nazýva pohanské, dostali zákon zjavený implicitne (nevýslovne), vo forme svedomia. Zákon sme dostali ako svedomie, dostali sme ho zjavený na naše (!!! neobrezané !!!) srdcia (Ján 1:9). Vieme to aj podľa toho, že si vytvárame legislatívne zákony (nie je to náhoda, že sú podobné Mojžišovmu zákonu) a nepísané morálne zákony, podľa ktorých sa snažíme žiť a nútime aj ostatných, aby podľa nich žili. Náš problém spočíva v tom, že sme prestúpili aj tieto legislatívne a morálne zákony, presnejšie povedané previnili sme sa voči tomu svedomiu (na tomto mieste nemám na mysli svedomie zatvrdené otupené a ohluchnuté hriechom), ktoré nám dal Boh. Zúfalo sme zlyhali a Boh nás za to berie na zodpovednosť.

*A vieme, že všetko, čo hovorí zákon, vraví tým, ktorí sú pod
zákonom, aby boly zapchaté každé ústa, a celý svet aby bol vinný
Bohu,
(Rimanom 3:19)*

Šťastný je každý, kto spoznal svoju neschopnosť naplniť Boží zákon a neschopnosť postaviť sa pred Boha s vlastnou spravodlivosťou, a tak padol pred Bohom v pokání na svoje kolena vyznávajúc Bohu svoje hriechy a svoju nehodnosť, a potom sa vierou spoľahol na Krista a Božiu milosť, prijímúc odpustenie hriechov a večný život zdarma, skrze Kristovu obeť na kríži.

*Nepohrdam milosťou Božou. Lebo ak je spravodlivosť skrze zákon,
tedy Kristus nadarmo zomrel.
(Galaťanom 2:21)*

Spravodlivosť z viery – pripočítaná spravodlivosť

Kristus nás vykúpil zpod zlorečenia zákona tým, že sám sa stal za nás zlorečenstvom, lebo je napísané: Zlorečený každý, kto visí na dreve,
(Galaťanom 3:13)

Kristus je jediný človek (v osobe Ježiša Krista prebýva plnosť božstva a od jeho vtelenia aj plnosť človečenstva súčasne), ktorý naplnil celý Boží zákon. Naplnil ho v dvoch rovinách. V prvej rovine ho naplnil tým, že žil dokonale spravodlivý život bez hriechu, mal dokonalú vlastnú spravodlivosť, spravodlivosť zo skutkov, spravodlivosť zo zákona. Len Ježiš sám bol bez hriechu. O žiadnom inom človeku to neplatí. Len on sám mohol povedať „Neprišiel som zákon zrušiť, ale naplniť“ (Matúš 5:17). V naplnení zákona vlastným životom nikto z nás nedokáže Krista nasledovať. My musíme zákonu zomrieť. V druhej rovine Ježiš naplnil zákon tým, že *naplnil celú požiadavku zákona v zmysle trestu smrti za hriech*. Stal sa hriechom za nás, vytrpel náš trest, aj keď si to on Spravodlivý nezaslúžil. Urobil to dobrovoľne, z lásky k nám a z poslušnosti svojmu Otcovi. Bol poslušný až po smrť na kríži (Filipanom 2:8). Tým naplnil celý zákon. Pretože Kristus je Boh, smrť nad ním nepanuje, vstal z mŕtvych.

Na kríži sa udiala zámena. Kristus mal za svoj spravodlivý život obdržať (zaslúžene, zo skutkov) život, ale vzal smrť. Hriešnik (ako ja a ty) má vziať za svoje hriechy (za svoje skutky) smrť, ale ak sa stane účastným tejto zámeny, obdrží (nezaslúžene, z milosti) život. Stať sa účastným tejto zámeny znamená uveriť tomu, čo Kristus na kríži vykonal a vydobyl, uveriť tomu, že nás svojou preliatou krvou, smrťou a vzkriesením vykúpil. Posolstvo o tom, kto je Ježiš Kristus a čo sa na kríži udialo, sa nazýva evanjelium. Boh *vyhlasuje* každého, kto *verí evanjeliu* ukrižovaného a vzkrieseného Krista, za *spravodlivého*. Boh *počíta spravodlivosť z viery*. Je to nezaslúžená, nevlastná, pripočítaná (imputovaná) spravodlivosť. Je to *spravodlivosť z viery*. Je to pripočítaná Kristova spravodlivosť. Keďže je z viery, je nezaslúžená, nikto sa nebude môcť pochváliť, budeme môcť chváliť len Krista.

Lebo spravodlivosť Božia sa v ňom [v evanjeliu] zjavuje z viery vo vieru, jako je napísané: Ale spravodlivý bude žiť z viery.
(Rimanom 1:17)

čítajte aj Rimanom 3:21–22, 25, 26, celú 4. kapitolu, 10:3–4, 8

Ale tomu, kto nerobí skutkov, ale verí na toho, ktorý ospravedlňuje bezbožného, počíta sa jeho viera za spravodlivosť.
(Rimanom 4:5)

No, že zákonom nebol a nebude nikto ospravedlnený u Boha, je zrejmé, pretože spravodlivý bude žiť z viery.
(Galaťanom 3:11)

A viera je podstatou toho, na čo sa človek nadeje, presvedčením o veciach, ktoré sa nevidia.
(Židom 1:11)

čítajte prosím celú 11. kapitolu v liste Židom

*Lebo toho, ktorý nepoznal hriechu, učinil za nás hriechom, aby sme
my boli spravodlivosťou Božou v ňom
(2. Korintňanom 5:21)*

Preto je Kristova obeť na kríži zástupnou obeťou (čoho predobrazom boli starozmluvné obeť zvierat) a Kristus je Baránok Boží. Kristus uskutočnil na kríži zaslúbenie, ktoré Boh zaslúbil. Kristovo spasiteľné dielo je dokončené, stačí mu uveriť. Boh už aj v období pred Kristom počítal ľuďom vieru v toto zaslúbenie za spravodlivosť (čítajte prosím Rimanom 4. kapitolu, Galaťanom 3. kapitolu, Židom 11. kapitolu). Spasenie v celých dejinách ľudstva bolo vždy z viery, pretože *spravodlivosť je z viery v Božie zaslúbenie o Spasiteľovi*. Toto je príliš silná pravda než aby sa dala opísať pár vetami. Čítajte prosím preto celú Novú zmluvu (Nový zákon), evanjeliá aj epištoly (listy) apoštolov. Odporúčam vám začať evanjeliom Jána a listom Rimanom, aby ste mohli spoznať, že človek neobstojí pred Božím súdom na základe vlastnej spravodlivosti, ale potrebuje urobiť pokánie zo svojich hriechov a odiať sa Kristovou spravodlivosťou.

*Lebo neznajúc spravodlivosti Božej a hľadajúc postaviť svoju
vlastnú spravodlivosť nepodriadili sa spravodlivosti Božej.
(Rimanom 10:3)*

*a bol najdený v ňom nemajúci svojej vlastnej spravodlivosti,
spravodlivosti zo zákona, ale majúci spravodlivosť skrze vieru
Kristovu, spravodlivosť z Boha, založenú na viere,
(Filipanom 3:9)*

Nech vás Pán požehná tak, aby ste mohli povedať spolu s apoštolom Pavlom:

*Ale pravda aj pokladám všetko za ztratu pre sŕchovanosť
známosti Krista Ježiša, svojho Pána, pre ktorého som to všetko
ztratil a pokladám to za smeti, aby som získal Krista
(Filipanom 3:8)*

*Lebo sa nehanbím za evanjelium Kristovo, lebo je mocou Božou na
spasenie každému veriacemu, ...
(Rimanom 1:16)*

Peter Vajda